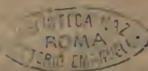
DISSERTATIO
HISTORICO-JURIDICA
DE
EXECUTIONE IN EFFIGIE
olim
IN ATHENÆO SALANO
SUB PRÆSIDIO
ILLUSTRIS
STRUVII,

publicæ disquisitioni submissa,

Jam verò multis locis correcta & aucta

ab

AUCTORE

JO. FRIDERICO GERHARDO,

S. D. S. à S.

Denuò recusa.

ANNO 1699.

J. S. J. C. N.

PROOEMIUM.

NEc *Deorum*, inquit Divinus Plato, *nec hominum quisquam dixerit, injustè agenti non luendam pœnam:* Hoc enim & natura dictitat; & LL. jubent, & svadet utilitas. Certè, ut *malè qui fecit, malè ferat*, rationi non tantum congruum, sed ipso etiam antiquissimo illo, & ante Rhadamanteum noto jure divino sancitum est. *Non permittas*, vox est supremi nostri Legislatoris, *vivere maledictum super terram.* Nec injuria huc referas illud Psalmi: *Lætabitur justus, cùm viderit vindictam, manus suas lavabit in sangvine peccatorum.* Ac sanctissimo huic Dei Præcepto conformes admodum se reddidere, quamvis luce æterni verbi destituti essent, Romanorum LL. Repertores, quorum circa exigendas ab improbis pœnas, justitia, ut nullius non populi jura facile vincit, ita omnibus normæ, aut certè exemplo est. Jam verò necessitas pœnarum, & quod sequitur utilitas tanta est, ut ausus sit Solon dicere, Rempublicam non alia re contineri, quam præmio & pœnâ. *Cic. ad Attic.* Cum enim proni omnes in malum feramur, & *facinora ac flagitia sine modo sint*, *Tac. lib. 3. Ann.* quid nisi Reipublicæ dissolutio sequeretur, si peccandi hanc libidinem non refrenaret vin-

dictæ metus, & vitiis adimeret illecebram. Ut igitur *in corpore*; (Cic. Philipp. VIII.) *Si quid ejusmodi est, quod reliquo corpori noceat, uri secarique patimur, ut membrorum potius aliquod quam totum corpus intereat: Sic in Reipubl. corpore, ut totum salvum sit, quicquid est pestiferum, amputandum.* Nec alius est genuinus pœnarum finis, quam præcautio læsionum, quæ provenit, cum aut is, qui peccavit ita coërcetur, ut non possit deinceps peccare, aut in melius emendatur, aut exemplo ejus deterrentur alii, ne flagitiis similibus inclinare se velint, atque adeò *unius improbi supplicio multorum improbitas coërcetur.* Quem quidem ultimum finem præ cæteris semper spectarunt Legislatores; hinc conspicua ferè malorum supplicia esse voluerunt, & ferali quâdam in terrorem pompâ instruxêre: Quintiliani hac de re pulcherrima verba juvat referre: *Quoties noxios crucifigimus celeberrima eliguntur viæ, ubi plurimi intueri, plurimi commoveri hoc metu possent:* (vel ut *L. 28. §. 15 ff. de pæn. ut & conspectu deterreantur alii ab iisdem facinoribus*) *omnis enim pæna non tam ad delictum pertinet, quam ad exemplum.* Unde & qvædam supplicia videas, non alio fine inventa, qvam ut monumentum publicæ vindictæ, ob immania scelera perpetrata ad posteros extet, in terrorem aliorum. Talis est illa EXECUTIO IN EFFIGIE, ex qva, qvamvis præter ignominiam nihil in eos, in qvos animadvertitur redundet, nec dici possint, per eam emendari, qvi peccarunt; tamen alii exemplo & memoriâ punitionis monentur, ut ab ejusmodi flagitiis sibi caveant, & ab iis metu cognitæ pœnæ deterreantur. Quâ de executione quædam hic evolvere atque in medium proponere mihi animus est. Tu B. L. si laudem nullam meretur levis ista scriptio, veniam saltem roganti ne abnue.

CAP.

CAP. I.

Definitionem ejusque explicationem proponit.

§. 1.

Xecutionis vocabulum, qvod ab exeqvi nomen sortitur, originem Jure nostro Civili, ex vi sententiæ, qvæ in rem judicatam transit, accepit. Variæ ejus acceptiones passim occurrunt, qvarum potissimas, hic ut subjiciamus, non abs re erit. (1.) Itaqve, si pro rei judicatæ confirmatione accipitur, per actum judiciarium eam definire solent, quo id, quod per sententiam pronunciatum, ut victori præstet, victus per judicem adigitur, *t.t.C. de execut. rei judic.* quo fine etiam in Camerâ executoriales decernuntur, teste *Gail.lib.1.Observ.113.* Aliter (2) usurpatur in *l.5.pr.de oper.nov.nunciat.* Ubi per executionem nunciandi potestatem denotare videtur *Ulpianus*. Quæstio enim ibi est: An pupillo novi operis nunciationis executio competat, sive an nunciandi potestatem habeat, quod neg. per *d.l.5.pr.* adhibita tamen limitatione nisi ad ipsius privatum commodum res pertineat, & tutor intercedat; per ea, quæ habet Illustris DN. Struvius, *Syntagm. J.C. Exercit. XXXIX.4. vers.Ceterum.* Per executionem(3) etiam intelligitur defensio uti casus habetur in *cap. Definitionis 2. Dist.87.* quo sensu etiam (4 solutionem pro executione accipe *l.8 ff. de eo, quod cert.loc.* Interim non negamus, quamplurimas adhuc alias executionis species in Jure nostro reperiri, quæ tamen uti, cum jam enumeratis nihil quicquam ad institutum nostrum faciunt; ita nec animus est, iis omnibus utramque implere paginam. Illa igitur(5 deniquenobis arridet, hujusque loci est, quæ describitur in *l 3. ff. de Jurisd.* quod sit potestas gladij ad animadvertendum in facinorosos; sive est potestas exequendi in criminalibus: ut eam ex *d.l.* describit *Eckolt. tit. de Jurisd th 12.* Et hæc circa Executionis onomatologiam dixisse sufficiat.

 §. 2. Re-

§. 2. Remotis jam verborum ambiguitatibus, accommodamus nos ad rei ipsius tractationem & Romanæ illius Eloquentiæ principis, *Ciceronis lib. 1. de off.* monitu à definitione incipimus, brevemque ejus deinde subjicimus explicationem.

§. 3. Definimus igitur Executionem in Effigie, quod sit pœna quâ animadvertimus in effigiem illorum, qui propter absentiam in corpore puniri non possunt.

§. 4. Quid per *Executionem*, satis in §. præcedente 1. explicatum puto, meri nimirum imperii effectum, sive, ut latius explicatur in *d. l. 3. ff. de Jurisd.* gladii potestatem. Gladium verò in latiori significatione accipimus, ut ita quodcunque ultimum supplicium denotet, non materialem, sed formalem, uti communiter DD. loquuntur, quatenus scilicet accipitur pro quocunque ultimo supplicio seu coërcitione graviori, quâ reus plectitur *l. 70. ff. de R. I. l. 6. pr. ff. de Off. Pro-C. Adde Scip. Gentil. de Jurisd. lib. 3. cap. 3.*

§. 5. *Animadvertendi* vocabulum explicantes, non illorum opinionem agnoscimus, qui dictum volunt, quasi animum vertat. i. e. animam à corpore segreget, sed quatenus τὸ animadvertere præsupponit cognitionem ac inquisitionem, quæ animadversionis antecedentia sunt *l. 2. §. 23. ff. de O. I.* ut sic executionem præcedat: cum regulariter ab executione non sit incipiendum *l. ult. §. ult. ff. quod met. causa.*

§. 6. Dico *in Effig.* Pro effigie autem hic accipe non tantum picturam, quæ personam rei repræsentat, sed quodcunq; in ejus locum substituitur: quod quandoque exstructum reperimus ex lapidibus, ligno nonnunquam, etiam cera, ære aut pigmento confectum legimus. Atque adeo imago dicitur, *quod luto fictum, vel ære infusum, vel lapide incisum, vel cera inustum, vel pigmento illitum, vel alio quopiam humano artificio adsimilatum est*, ut *Apulej, in Apolog.* verba huc referam. Nihil igitur interesse puto, ex quacunque demum materiâ constet, quin & cadaver,

ver, quid aliud quam effigies hominis sunt: cum non minus sensu careant, quam lapis aut lignum; quâ de re eleganter *Moschio apud Stob. Serm. 124. v. 623.*

ἐπὰν γὰρ ἡ κρίνουσα καὶ τὰ ἡδέα
καὶ τ' ἀνιαρὰ φροῦδος αἴσθησις φθαρῇ,
τὸ σῶμα κωφῦ τάξιν εἴληφε πέτρυ.

Postquam enim qui Jucunda discernit & molesta, sensus jam interiit, corpus inposterum instar est surdæ petræ.

§. 7. Unicum *absentiæ* vocabulum ejusq; variæ in jure nostro acceptiones ad definitionis majorem intellectum, explicandæ restant. Est igitur & dicitur in genere absens, qui non est in loco, in quo petitur. *l. 199. ff. de V. S.* Quatuor potiora significata nobis suppeditat *Glossa ad d. l.* quæ ibi est 197. (1.) igitur ille ibi pro absente habetur, qui est extra continentia urbis, secundum jam *all. l. 199 ff. de V. S.* Aliter (2.) accipitur in materiâ præscriptionis, uti est *ex; in l. f. C. de. præscript. tempor.* Ubi absens dicitur, qui non est in eâdem provinciâ, & inter hos disceptari solent causæ tanquam inter absentes, & præscriptio eorum locum habet, quæ est viginti annorum. Aliter (3.) consideratur quoad stipulationem, inter absentes enim stipulatio contrahi non potest, quia vocem audire non possunt, *l. 1 ff. de V. O.* Aliter (4.) quoad judicium *l. 4. §. 5. ff. de damno inf. l. 19 ff. eod. Auth sed & si quis C. de testib.* Sic etiam absens dicitur is, qui Reipubl causâ abest, §. 2 *de excusat. tut. §. 5 de act. l. 1. pr. 3. l. 3. l. 4. l. 5. l. 28. §. 3. l. 29. l. 36. ff. ex quib. caus. maj.* it. ob militiam *l. 7. l. 28 §. ult. l. 33. §. ult. l. 34. §. seq. l. 40. l. pen. d. t. ex quib. caus. maj.* Dicitur etiam quis studiorum gratia absens *l. 28. pr. d. t. arg. Auth. Habita C. Ne filius pro patre &c.* & propter alias causas, quas si nosse desideras, adire poteris *Gedd. ad l. 199. ff. de V. S. n. 4.* Denique absentes etiam dicuntur accusati criminis alicujus rei, cujus absentiæ causas per Procuratorem reddere est

permissum

permissum, *l. 17. ff. de procur. & defensor.* & hæc ultima demum acceptio hujus est loci, & ad nostrum institutum maximè facit. At verò planius ut rem proponamus, dispescimus absentiam cum communi Dd. Schola in *Privativam & Negativam.* Hæc describitur, quando quis contumax criminis alicujus accusatus, legitimequè citatus, se non sistit, neque per se, nec per alium tempore definito absentiæ suæ causas adducit. Illa est, si quis non suâ culpa sed inevitabili aliâ causâ, intellige, si mortuus sit, &c. sistere se non potest. Utraque ad executionem nostram in seqq. applicanda venit.

§. 8. Causam igitur huic Executioni nostræ cum crebra reorum fuga dedit, quâ subtrahere se pœnæ, & vitæ suæ consulere solent; tum & mors, quæ in reatu nonnunquàm homines sceleratos, meritis pœnis eripit: Ne enim atrocia eorum facinora ipsis impunè sint, hic animadvertendi inventus modus est, duplici fine, Primario & Secundario. Ille salus publica, quæ vult, ne delicta maneant impunita, *l. 51. in f. ff. ad L. Aquil. l. 13. pr. ff. de Off. Præs.* quamvis ratione privatæ utilitatis admodum dura scripta lex sæpissimè videatur, adeò ut injustitiæ alicujus arguere eam ferè possis: ratione tamen utilitatis ac salutis Reipublicæ æquissima semper est, *Arg. l. 12. §. 1. ff. qui & à quib. manum. Rubr. & l. 1. de usurpat. & usucap.* Et ad hunc tanquam potissimum Processus Criminales, tàm Ordinarii quàm Inquisitorii, nec non quæstiones & tormenta pertinent, *Vid. Carpz. Pr. Crim. Part. III. qu. 128. n. 1.* Hic autem, ut alii à simili crimine deterreantur, & pœna unius metus esset multorum *l. 1. C. ad L. Jul. repet. l. 28. §. 15. ff. de pœn. & l. 30. §. 5. eod.* Propterea enim omnes LL. constitutæ, ut quos virtutis amor à vitiis non retrahit, eos rigor coërceat disciplinæ, *cap. ut quos X. de Off. Jud.* Pœnæ enim subdere se rei ipsi videntur, ut loqui amant *Impp. Severus & Antonius in l. 34.*

ff. de

ff. de Jure Fisci & l. ult. C. ad L. Jul. Maj. Nam dum delinquunt, suâ voluntate se obligant pœnæ; quia crimen grave non potest non esse punibile, ita, ut qui directè vult peccare, per consequentiam & pœnam mereri voluerit. *H. Grot, lib. 2. de J. B. & P. c. 20. n. 3.*

CAP. II.

Originem deducit ex Historia.

§. 1.

QVamvis Executionis nostræ imagine vestigium propriè nullum in Jure nostro extet, ausim tamen ejus originem à Romanis deducere, apud quos simile aliquid obtinuit in statuis atque insignibus, quæ in honorem præclari alicujus facinoris prius erectæ, haud raro deinde ignominiæ causâ destruebantur. Certè Modestini etiamnum eâ de re legem habemus, *l. 24. ff. de pæn. Eorum*, inquit, *qui relegati sunt vel deportati ex causa Majestatis, statuas detrahendas scire debemus.* Et legitur elegantissima Arcadii Constitutio ad Aurelianum PP. *l. 17. Cod. Th. de pæn.* ubi impudentissimo Eunucho, Eutropio, qui Principe suo diu ut pecude abusus fuerat, omnis splendor, dignitas, titulique eripiuntur, denique statuæ quoque ejus & imagines deleri jubentur; juvat ipsa annectere Edicti verba: *Omnes statuas, omnia simulachra, tam ex ære, quàm ex marmore, seu ex fucis, quam ex quacunque materia, quæ apta est effingendis, ab omnibus civitatibus, oppidis, locisque privatis ac publicis, præcipimus aboleri: ne tanquam nota nostri seculi obtutus polluat intuentium &c.* Et plena exemplorum est Historia, ex qua quædam de modo animadvertendi in statuas & damnandi memoriam observo.

§. 2. Varius ille fuit; Interdum enim trahebant per urbem, *Dio Cassius lib. 73. Cupiebant Senatus Populusque corpus Commodi, sicut statuas trahere & dilacerare*, erasis etiam insuper titulis & inscriptionibus. De Domitiano *Sueton. in ejus vita cap. 23.* ita: *Occisum eum, Senatus adeo lætatus est, ut scalas inferri, clypeosque & imagines ejus coram detrahi, & ibidem solo affligi juberent; novissimè eradendos ubique titulos, abolendamque omnem memoriam decernerent.* *Add. Casaub. in Animadv. Beroald. Menoch. de Arbitr. Jud. Quæst. 281. n. 4. & seqq.* Idem ferè de Pisonis venefici statuis tradit *Tacit. 3. Ann. c. 14. Simul populi*

ante curiam voces exaudiebantur, non temperaturos manibus, si Patrum sententias evasisset; Effigiesque Pisonis traxerant in Gemonias ac divellebant, ni jussu Principis protectæ, repositaque forent. Nonnunquam etiam ad viliores usus adhibebantur, & ne quid ignominiæ deesset, luto inquinabantur, imò etiam in latrinas abjiciebantur, uti de priori *Lamprid. in Heliogab. c. 12. Misit, qui in castris statuarum Alexandri Severi titulos luto tegerent, ut fieri solet de tyrannis*, de posteriori *Suetonii* locum notare possis *in Nerone cap. 24. subverti & unco trahi, abjicique in latrinas omnium Hieronicarum statuas & imagines imperavit.*

§. 3. Nonnunquam etiam in majorem criminis detestationem & ut eò magis etiam posteris execranda memoria tam execrandi facinoris relinqueretur, ac superstes maneret, à statua dejecta basin relinquebant. Sic enim *Cic. Verr. II. Taurominitani, ablata Verris statua, basin tamen in foro manere voluerunt; quod gravius in istum fore putabant, si scirent homines, statuam in ejus à Taurominitanis esse dejectam, quam si nullam unquam positam arbitrarentur*, aut aliam criminis memoriam: pergit enim *ibid. Tyndaritani dejecerunt in foro & eàdem de causâ, equum inanem reliquerunt.* Ut verò & ipsis reis exquisitior pœna evaderet & contemtus, cogebant interdum intueri statuas suas dejici illos ipsos, quorum in honorem exstructæ erant. *Tacitus* illius rei testis. *3. Hist. c. 85. Vitellium infestis mucronibus coactum modò erigere os & offerre contumeliis, nunc cadentes statuas suas, plerumque rostra & Galbæ occisi locum contueri* Et ferè nullum fuit ludibrii genus, quo non afficerentur. De Maxentii statuis *Euseb. Hist. Eccl. lib. IX. cap. ult.* hæc notat. *Statua etiam, quotquot in honorem illius fuerant erectæ, similiter dejectæ & protritæ sunt, & ludibrio & irrisui expositæ omnium, qui injuria & ignominia afficere eos vellent.*

§. 4. Quandoque in detestationem nefandi alicujus facinoris & autorum ignominiam, etiam novæ statuæ eriguntur, quas vocare solent Schandseulen / de quibus plena exemplorum est historia. At verò in his omnibus animadversum solummodo videmus contra criminis reos, ubi de persona delinquentis publicè constat & nomen illius, in ejusmodi statuis simul notatur. Sed nostra ætas nobis aliud exemplum, idque prorsus singulare, quod ante annos aliquot in Anglia exhibitum, & ubi contra ignotos processum, sistit; Neminem nempe latet, nobiliorem Civitatis Londinensis, Angliæ Emporii, partem anno 1666.

flammis

flammis consumptam, casune id acciderit, an dolo vicinæ nationis & machinationibus catholicæ religionis addictæ, ut credunt, non facilè dixerim; Hoc certum Senatum populumque Londinensem eo in loco, ubi flamma vires primum exerere cepit, insignis altitudinis statuam, cui Romana urna imposita, sub nomine Monumenti, haut exiguis impensis, erigendam curasse, additâ Inscriptione, in qua Pontificii sive Catholici, ut omnium in hoc regno malorum, ita & hujus incendii Auctores publicà declarantur; egregio sane exemplo, quo non solum nefandum facinus publicè detestarentur, sed in absentium aut latitantium famam, publica infamiæ pœna animadvertentes satis ostenderent criminis atrocitatem, confirmarentque jus, quod ignotos etiam plectere potest.

INSCRIPTIO MONUMENTI
Incendii Londinensis.

(*In dextro latere extant*)

Annô Christi CIↃ DC LXVI. die IV. Nonas Septembres
hinc in Orientem pedum CCII. intervallo,
quæ est hujusce Columnæ altitudo, erupit de mediâ nocte
incendium, quod vento spirante hausit etiam longinqua
& partes per omnes populabundum ferebatur
cum impetu & fragore incredibili XXCIX.
Templa, portas, Prætorium, Ædes publicas, ptochotrophia,
Scholas, Bibliothecas, Insularum magnum numerum,
Domuum CCIↃↃ OOOOOOCC. vicos CD. assumpsit, de
XXVI. Regionibus XV. funditus delevit, alias VIII. laceras
& semiustas reliquit. Urbis cadaver ad CDXXXVI, jugera
hinc ab Arce per Tamisis ripam ad Templariorum Fanum,
illinc ab Euro Aquilonari Porta secundum muros
ad Fossæ Fletanæ caput porrexit, adversus opes civium & fortunas
infestum erga vitas innocuum, ut per omnia referret
supremam illam mundi exustionem.
Velox clades fuit, exiguum tempus eandem vidit
Civitatem florentissimam & nullam:
tertio die, cùm jam planè vicerat humana consilia

& ſubſidia omnia, cœlitus, ut par eſt credere,
Juſſus ſtetit fatalis ignis & quaquaverſum elanguit.
Sed furor Papiſticus, qui tam dira patravit, nondum reſtringvitur.

(*In ſiniſtro latere leguntur.*)
Carolus II. Caroli Mart. F. Mag. Brit. Franciæ & Hiberniæ Rex,
Fid. D. Princeps Clementisſimus,
miſeratus luctuoſam rerum faciem,
plurima fumantibus jamtum ruinis, in ſolatium
Civium & urbis ſuæ ornamentum próvidit, tributum remiſit,
preces Ordinis & Pópuli Londinenſis retulit
ad Regni Senatum, qui continuo decrevit, uti publica
opera pecuniâ publicâ, ex vectigali carbonis foſſilis
oriundâ, in meliorem formam reſtituerentur, utique
Ædes Sacræ & D. Pauli Templum à fundamentis omnia magnificentia
extruerentur, Pontes, Portæ, carceres novi fierent,
emundarentur Alvei, Vici ad regulam reſponderent,
Clivi complanarentur, aperirentur Angiportus,
Fora & Macella in areás ſepoſitas eliminarentur;
Cenſuit etiam uti ſingulæ Domus muris intergerinis concluderentur,
univerſæ in frontem pari altitudine conſurgerent, omnesque
parietes ſaxo quadrato aut cocto latere
ſolidarentur, utique nemini liceret ultra ſeptennium
ædificando immorari;
Adhæc lites de terminis orituras lege latâ præſcidit;
adjecit quoque ſupplicationes annuas &
ad æternam Poſterórum memoriam H. C. P. C.
Feſtinatur undique, reſurgit Londinum, majore celeritate
an ſplendore, incertum: unum triennium abſolvit,
quod ſeculi opus credebatur.

(*In tergo Columnæ.*)
Incepta
Richardo Ford Eqv. Præt. Lond. A. D. M DC LXXI,
Perducta altius Georgio Walthermann. Eqv. Præt.

Rober.

Robertô Hanson, Eqv. Præt. Gvilielmô Hooker. Eqv. Præt.
Robertô Viner, Equ. Pr. Josepho Scheldon,
Eqv. Præt. Præfecto.
Perfecta Thoma Davies Eq. Pr. Urb. A. D. MDCLXXVII.
(*Paulo inferius.*)
Patientiâ Warde, Eq. Pr. Lond. A. D. MDCLXXXI.
(Sub hujus Præturâ & superius subsignata
& hæc seqq. addita sunt.)

This Pillar was sett up in perpetual remembrance of that most-dreadfull Burning of this Protestant City begunn and carryed on by the Treachery and Malice of the Papists, in the beginning of September in the yeare of our Lord 1666. in ordre to the carryng on their horrid Plott for extirpanting the Protestant Religion and old Englisch Liberty, and introducing Popery and Slavery.

§. 5. Hæ verò ignomiæ omnes Magistratus vel Senatus Populique Decreto & judicio publico irrogabantur, *Tac. lib. 6. Ann. cap. 2.* de Liviæ dejectis statuis: *At Roma principio anni quasi recens cognitis Liviæ flagitiis & non pridem etiam punitis, atroces sententiæ dicebantur in effigies quoque & memoriam ejus.* Et ut sententiæ eo major vis accederet, certus Senatorum numerus demolitioni adesse jubebatur, etiam ad majorem executionis securitatem, ne fortè à plebe impediretur. Sic enim *Cic. 11. Verr.* de statuis ejus apud Centuripinos demoliendis. *Dum ea demolitio fieret, Senatores 30. non minus adessent, Senatus Populusque jussit.* Præterea militum quoque cohortem in statuas imaginesque Impp. ac Princip. quæ in signis erant castrensibus sæviisse, tradit *Tac. 1. Hist. c. 41.* de Galbæ imaginibus, quod & de Vitellii confirmat *lib. 3. Ann* Sed cum hæc Populi magis impetu, quàm vi sententiæ facta fuerint, à scopo nostro aliena quodammodo videntur.

§. 6. Quod verò in statuis obtinuit, id quoque nobis in insignibus & armis observandum venit. Ea enim hodie obtinet consvetudo, ut scelere aliquo inquinati Heroldi sive Præconis signa dejiciant, ait *Lazius l. 9. Comm. Reip. Rom. cap. 47. Freb. de Exist. l. 13. cap. 25. n. 16.* ubi num. 17. hunc morem à statuarum & imaginum dejectionibus deducit per supra alleg *l. 24. ff. de pæn. l. 5. §. ult. ad L. Jul. Maj.* Modu verò circa imagines & insignia non unus fuit: (1.) enim auferebantur

& adimebantur *arg. l. 12. C. de Dignit. Lazius l. 4. Comm. Reip. Rom. c. 12. Tiraq. de pœn. temp. Obrecht. l. 2 de Jurisd. c. 12. n. 7.* (2.) abradebantur s. detrahebantur aut corrumpebantur. *d. l. 24. ff. de pœn. l. 7. §. 2. de pœn. l. 7. §. 2. & 5. ff. Jurisd. Suet. in Domitil. supr. cit.* ibique *Casaubonus in animadv. Beroald. & alii.* (3.) Delebantur & lacerabantur. *Delere* autem est lituris maculare. *Lacerare* verò est chartas, in quibus arma sunt depicta per frustra dilaniare, abolere, i. e. abstergere, intendere, oblivisci ac perimere. *Ant. Sola ad Constit. Sabaud. Rubr. de Insign. & arm.* (4.) Invertebantur. Improbis enim, perfidisque equitibus insignia invertebantur. Sic *Joh Grellius*, moderator Bacensis, bello captus, litteris, quibus spondebat Regi Carolo V. se in vinculis mansurum, voluit, si contraveniret, haberi pro falso, improbo, perfidoque equite & ad signum rei, stemma suum inverti sursum deorsum, atque ita apud omnes judices reum peragi. *Francisc. Mennen. in delic. Ord. equestr. p. 21. & p. 36. ibi: & clypeo gentilitio inverso.* Quæ res ab imaginibus originem cœpisse videtur, quando nimirum eorum imagines, qui patriam prodiderunt, pedibus appensæ & contersæ apponuntur & pinguntur *Bonif. Tr. de furt. §. Corporales n. 54.* idque potissimum fit eô casu, quando talis proditor fuit absens; tunc enim ita in tabellâ vel aliàs depingitur, ut pedes partem superiorem caput autem inferiorem teneat, cum inscriptione proditionem indicante, *Decian. Tr. Crim. l. 7. cap. 31. n. 15. & cap. 39. n. 27.* aut aliô quocunque modô tollebantur. Vid. *Chassan. in Catal. glor. mund. p. 1. Consid. 38. concl. 48. num. 2. add. Gail. de Pace publ. cap. 9. n. 34. & Wehn. Pract. Obs. voc.* Helm und Schild.

§. 7. Ceterum quin ad Romanos hæc à Græcis transierit consvetudo dubiô caret, & ne prolixus sim recensendis, quæ passim obvia sunt exemplis, vel Atheniensium hoc lex confirmat, quàm apud *Dion. Chrysost.* legere licet: *Orat. 31. Illic, quando publicè civium quendam ob scelus commissum mori oportet, prius illius nomen è publicis tabulis deletur. Quamobrem? Primum quidem ob hoc, ne qui civis sit, tale quid patiatur, seu quantum fieri possit, in peregrinorum habitus numero. Deinde etiam supplicii ipsius, puto, id non minima esse videtur pars, quod nec appellatio amplius appareat ejus, qui huc progressus est scelerum, sed omninò obscuretur.*

§. 8. Sed

§. 8. Sed & Judæi aliquam executionem in effigie etiamnum hodie habent, eamque ex ipsius Dei, ter opt. max. mandato deducere conantur, quod *Deut. 25. v. ult.* de damnandâ ac tollendâ Amalecitarum memoriâ dedit, ex verb. Wann nun der HErr dein GOtt dich zur Ruhe bringet von allen deinen Feinden umher / ins Land / das dir der HErr dein GOtt giebet / zum Erbe einzunehmen / so sollst du das Gedächtniß der Amalekiter austilgen unter den Himmel. Das vergiß nicht. Ubi ex verbo תִּמְחֶה quod auslesch en / & ut Megalander Lutherus reddit austilgen significat, executionem istam extorquere allaborant. Hinc quoties festum, de quo in libro Esther mentio aliqua fit, & purim appellatur, celebrant, effigiem, sive etiam nomen nonnunquam Hamanni pingentes, funditus eradere, ac malleo ligneo eo usque contundere solent, donec nulla amplius, aut de picturâ aut scripturâ extent monumenta, vel vestigia: hocque modo Hamanni memoriam damnatam satis ac impletum mandatum divinum à se arbitrantur. Silentio jam prætereo detestandam illorum sævitiam, quam in ipsius Salvatoris nostri effigie exercere sæpissimè solent; quæ, abominanda licet ac dolenda, eorum cæcitas, id tamen efficit, ut vestigia, qualiacunque animadvertendi in effigies haud obscurè inde cognosci possint.

§. 9. Quæ verò de origine executionis nostræ & abolitis statuis & insignibus ob enormia scelera diximus, ea pluribus exposuerunt *Emundus Frigelius* elegantissimo libro *de Statuis c. 37. Revard. Conject. lib. 5. c. 16. p. 95.* quib. *add. Lipf. ad L. 6. c. 2. Ann. Taciti. & Jacob. Gothofredum ad l. 17. Cod. Theod. de pæn. Theod. Höpping. de Insignium seu armorum prisco & novo jure.* Nobis pauca hæc annotare placuit, ex quibus satis liquere putamus non plenè novum hoc genus; sed veteribus etiam usurpatum aliquô modo fuisse, quamvis certam formam à consuetudine acceperit; quæ ut initio in Gallia maximè invaluit, *Wissenb. ad tit. ff. de requir. reis vel absent. damn.* ita paulatim ad alias quoque gentes migravit: unde non tantum in Italia ac Belgio frequens ejus usus, sed in ipsa etiam Germaniâ recepta est, quòd passim exempla loquuntur.

Cap. III.

De Crimine læsæ Majestatis humanæ.

§. I.

Videbimus primo de Crimine læsæ Majestatis humanæ, quippe in quo puniendo hæc executio in effigie potissimum adhiberi solet. Equidem regulariter neque negativè neque privativè absentes accusari vel damnari possunt per txx. expressos in *l. 5. ff. de pæn. pr. ff. de req. vel abs. damn. l. 6. de accusat. l. 1. C. de requir. reis*; cum solis præsumtionibus damnari videantur, contra *cap. afferte 2. X. de præsumt.* & morte rei judicium solvitur *l. 10. l. 15. §. 3. ff. ad SCtum Turpill. tot. tit. C. si reus vel accus. mort.* Hinc Dd. Brocardicon in *Nov. 22. cap. 20. init.* Mors omnia solvit, de quo videatur ex professo *Sebastianus Medices, JCtus Hispan. Tr. Mors omnia solvit.*

§. 2. At verò sicut nec illud in Civilibus perpetuum, cum in *d. l. 5.* & absens damnetur, si scilicet pænâ aut relegatione gravior non sit, aut lis sit contestata *l. 10. ff. de publ. jud. l. 13. C. de Jud.* aut si quis L. Cornelia accusatus fuerit, quod spadonem fecerit *l. 4. §. ult. ff. ad L. Corn. de sicar.* aut si apparitor corruptus perfidiæ accusatus fuerit *l. 21. C. de pæn.* & actio post mortem etiam duret, ut in criminibus publicis peculatus, repetundarum, de residuis &c. *l. 20. ff. de accusat. l. ult. ff. ad L. Jul. pecul.* vel ob alias causas quam plurimas, quas vide apud *Menoch. lib. 1. de arbitr. Jud. quæst. 8. n. 139.* ita speciale quid in Criminalibus est, tàm Jure Civili quàm Canonico, *Jul. Clar. §. fin. quæst. 51. n. 8. vers. aliam etiam*, quod etiam in hac nostra executione contra criminis Majestatis tam divinæ quàm humanæ reos obtinet, in quô non solùm procedi contra absentes, sed & quod in hôc læsæ Majestatis crimine quid speciale, memoria illorum damnari potest *cap. cum contumacia de Heret. in 6to: cap. fin. XXIV. qu. 2. §. 5. Inst. de his, quæ ab int. def. cap. in summa XIV. qu. 2. l. 4. C. de Heret. Can. Si quis hæreticus. X. eod. l. fin. C. ad L. Jul. Maj. l. 20. ff. de accus. l. 68. §. 1. ff. de acquir. vel omit. hered. & §. 3. Inst. de publ. jud. Add. Tusch. pract. Concl. lit. A. Concl. 37. n. 23.*

§. 3.

§. 3. Idque fit per modum accusationis vel inquisitionis. Per illum seu ordinarium modum agitur, quando adversus reum propter delictum commissum processu agitur ordinariò, & secundum formam & ordinem Juris proceditur, offerendo libellum, contestando litem solenni forma, & reliqua peragendo, quæ ad substantialia processûs spectant. Altero modô nullo existente accusatore, Judex per viam Inquisitionis summariè & sublâto, quod dicitur velo absque longo litis sufflamine procedit, & ex officio adversus delinquentem inquirit, eique pœnam promeritam imponit. *Carpz. Pr. Crim. Part. 3. qu. 103. n. 17. & seqq.* Hoc enim Judici officii sui ratio dictitat, ut delicta coërceat: imò in Imperio ac nostris terris ad illud adstringitur, secundùm *art. 214. Ord. Crim.* Und wo der Beschädigte nicht peinlich klagen wolte/ so soll dennoch die Obrigkeit den Thäter nichts desto weniger von Amts-wegen rechtfertigen/ und nach Gelegenheit der Person und Verfahrung straffen lassen. Veluti etiam ab Illustri hujus Academiæ Scabinatu responsum est: Daß der Inquisitional-Proceß/ dadurch der Sachen am besten und schleunigsten abzuhelffen/ zu recht beständig und zuläßig/ darauff auch Angeklagter alles seines Vorwendens ungeachtet/ sich einzulassen und zu antworten schuldig. *Carpz. d. l. add. tx. notab. in l. 13. pr. ff. de off. Præsid. & l. 1. pr. ff. de pœn.*

§. 4. Quicunque igitur atrocissimum hoc imminutæ Majestatis crimen commisit, ac fugâ vitæ suæ consulere consiliũ cepit, contra illum h. m. instituitur inquisitio: Transmittitur primò in domum solitæ habitationis delinquentis monitorium, cum dimissione copiæ & affixione ad valvas Curiæ sistendi se in judicio, cui si non paruerit, denuò citatur; quod si verò nec huic debitam præstiterit obedientiam, ob iteratam & secundam contumaciam à Judice potestas conceditur comprehendendi illum ubicunque inveniri possit, uti de Flandriæ Consuetudine asserit *Damboud. Pr. Crim. cap. 28. num. 5.* Si verò nusquam comprehendi poterit, citatur ad pœnam exilii, & confiscationis omnium bonorum; & huic nonnunquam ex gratia ci-

tatio quarta adjicitur. His omnibus observatis, proceditur contra illum tanquam contumacissimum & ipsius criminis objecti convictum, sententiaque in eum definitiva dicitur, uti per totam Italiam observari dicit ex *Gand.* & *Alber. Jul. Clar.* §. *fin. Pr.* Crim. *qu.* 44. §. *licet autem.* Idemque affirmat de Gallorum consvetudine observari. *ibid.*

§. 5. Quandoque verò in Curiis vel aliis locis publicis peremptoriè citatur, ac proceditur summariè ac de plano, sine strepitu ac figura judicii, *Gudel. de Jure Noviss. l. 5. cap. 17. v. Non solum.* In illa verò peremptoria citatione monetur sub pœna confiscationis bonorum, perpetui exilii, triremium, vel ultimi supplicii personaliter comparere coram judice, intra certum tempus (quod designatur) ad se excusandum ab hoc vel illo crimine, quod, &c. (& hic tota delicti species enumeratur) cum comminatione, si dicto termino elapso non comparuerit, & à delicto imputato se purgare ac defendere neglexerit, eum pœnas, quæ in crimen hoc, si præsens ejus convictus fuisset, ordinariè constitutæ sunt, incursurum esse, *Farinac. Lib. 1. Tract. Crim. qu. XI. n. 44. pr.* Et similem ferè citationem contra alios absentes narrat *Jul. Clar.* §. *fin. quæst.* 44. *sed hodiè.* Quò factò Judex facultatem illum comprehendendi, ubicunque locorum possit, concedere solet; si verò neque citationi paruerit, nec comprehendi usquam possit, pro criminis ac circumstantiarum qualitate in ipsius effigie executio consummatur, ubi insimul ipsius bona publicantur *l. ult. ff. ad L. Jul. Maj.* & *l. 5. C. eod.* quam comitatur perpetua infamia tum ipsius rei, tum liberorum ejus ac posterorum *d. l. 5.* adempta prorsus omni facultate in actibus quibusdam civilibus disponendi. In eversatum olim ad ignominiam statuarum imitationem insignia hodiè gentilitia adimuntur reo. *Theodoricus, Celeberrimus olim Salanæ nostræ P. P. Colleg. Crim. c. 5. aph. 6. n. 38* Denique etiam ædes destruuntur, & in locum earum, ignominiæ monumentum aliquod erigitur.

§. 6. Et secundum hunc præscriptum modum Processum institutum legimus contra Ulefeldum, Daniæ Comitem. Is præcipuè apud Christianum IV. ut gratiâ, ita dignitate polluit, adeò,

adeò, ut non omnia modo consilia sua ipsi credere Rex, sed naturalem etiam, ex nobile quadam muliere filiam in matrimonium dare haud dubitaverit. At mox in transversum actus ambitione est, cum post Regis illius obitum summâ regni frustra eo obluctante ad Fridericum III. delatâ, novas res moliri & per Principis caput saluti Daniæ insidiari auderet. Recens admodum rei memoria est, & longo eam ordine post alios *Erasm. Francisci Part. II. Theat. Trag. Hist. ult.* recensuit. Ad nostrum igitur institutum non nisi hæc notabimus, quod in manifesti denique Perduellionis reum, cum opportuna fuga elapsus, ac frustra diu investigatus esset, definitiva tandem sententia, miro Consilii Regii consensu, dicta sit, cujus mox in effigie consummata est executio hoc modo: ut capite dextraque amputatis, in quatuor partes reliquum corpus dissecaretur, Conjugi, liberis ac posteris Regnorum Daniæ & Norvvegiæ finibus perpetuo interdiceretur, domus insuper ejus solo æquaretur, & bona omnia Fisco addicerentur. Additum, ut clypeus atque insignia à carnifice pedibus conculcata ac sputo conspurcata Regia ejicerentur, caput in ipso Aulici Judicii aditu, quatuor verò trunci partes in vallo suspenderentur; denique in loco domicilii, ad æternam detestandi facinoris memoriam ignominiæ statua erigeretur.

§. 7. Recentius exemplum Autor Itinerarii Germanici de Anno 1662. suppeditat in Johanne Schulenbergio, Græningensi; qui Senator primùm, deinde tanquam Legatus Generalis Ordinum Græningensis Provinciæ Hagam Comitum ad Generale Fœderatorum Concilium ablegatus, Majestatis criminis reus, cum lite jam contestata & ipse vestes muliebres indutus, fuga ad Episcopum Monasteriensem (cujus deinde secretorum arbiter fuit,) elapsus esset, hanc etiam executionis in effigie ignominiam subiit, postquam à Fiscalibus, qui ad id à deputatis constituti erant, sequentium criminum convictus esset: (1.) Quod jam tum Anno 1657. tumultum Græningæ excitaverit, in quo Consulis *Jastens* ædes prædæ populi fuerunt expositæ. (2.) Quod pecuniam publicam (nempe 4577. fl.) in militiam

Brasilanam destinatam, per quinquennium in suos usus converterit, quam deinde Anno 1662. d. 7. Mart. restituere coactus sit. (3.) Quod in Tractatu Pacis cum Portugallis Anno 1661. 25. Aug. excesserit mandati fines, neglexerit interesse Provinciæ, damnosas conditiones inierit. (4.) Quod in provinciæ Ordines famosum libellum ediderit. (5.) Quod iteratò elapsus sit ad seditiosa consilia cum ædilib. Der Achtyn Gilden/ & noctu & interdiu conventicula celebraverit. Fusè rem narrat citatus Auctor.

§. 8. Nec ignotam esse arbitror eam, quæ anno hujus seculi 54. in Gallia contra Perduellem Principem Condæum lata est sententia, cum trina citatione ad dicendam causam evocato, nec usquam se sistenti, nihilominus ut convicto, talis irrogata pœna est, ut Regiâ familiâ ejiceretur, ademptisque Bourboniæ Gentis insignibus ac titulis, bona ejus Fisco applicarentur, ipse verò supplicium sentiret in effigie, cujus sententiæ executio d. 10. Sept. ejusdem anni, consveto locô, quem *à la Greve* dicunt, secuta est, idemq; pœnæ genus tulere complices ejus atq; adjutores, quâ de re pluribus videri potest *Theatri Europæi Vol. IIX. p. 590. & seqq.*

§. 9. His omnibus addere poteris, quam ante annos aliquot Elector Brandeburgicus contra Ministrum suum publicum, tulit sententiam. Hic enim, cum ad M. Britanniæ Regem, ut ibi de Principis sui salute quid ageret, missus fuisset, neglectâ, quâ Electori obstrictus erat fide, alienum & diversum, Svecorum puta, interesse amplecti, haud dubitavit. Itaque alienæ jurisdictioni subjectus, cum prehendi non facilè posset, contra eum quamvis absentem, attamen ut criminis perduellionis convictum procedere ac nomen ipsius vel effigiem ad patibulum affigere jussit Elector, ut, quam propter absentiam in corpore luere non poterat pœnam, saltem in effigie sentiret. *Vid. Vik. Tr. Memoires touchant les Ambassad. p. m. 518.* Et sanè etiamnum certi cujusdam Consiliarii effigiem patibulo affixam in aula Ducis Sa-L. extare; inde venientes affirmant.

§. 10. Et hæc de executione in negativè absentes in privativè absentes, qui vel morte naturali pœnæ corporali subtrahuntur,

vel

vel ante litis finem violentas ſibi manus intulere, pari modo animadvertitur. Cujus rei quaſi primarium exemplum ſiſto, execrandum illum Regis ſui parricidam, ſeculi hujus propudium Cromwellium, qui quamvis rarò Tyrannorum exitu ad generum Cereris, ſine cæde & ſanguine, ut Poëtæ verbis utar, ac ſiccâ morte deſcenderit, poſt ipſum tamen fatum ſuum juſtisſimas effuſi Regii ſanguinis pœnas dedit, cum patrio Regno redditus Carolus II. in cadaver ejus hôc modo animadverti juſſit, ut terrâ erutum de patibulo ſuſpenderetur, mox circa ſolis occaſum, iterum detractum, capite truncaretur, illoque in palum impoſito, reliqua oſſa ad pedem patibuli inhumata relinquerentur, de quo latè *Phil. Zeſius Tract.* qui inſcribitur. Die verſchmähete doch wieder erhöhete Majeſtät. pag. 422. & 423. Integrum verè proceſſum contra ſanctiſſimæ memoriæ Britanniæ Regem, qui deſiderat, adire poteſt *tract.* Anglico Idiomate conſcriptum. *The proceedings of the Reigh Court of Juſtice With Charls Stuart, late King of England.* Caput quoque Cromvvellis in ſumma ædium, quas Parlamenti vocant parte impoſitum, etiamnum hodiè apparet; imò & illorum, qui tanto facinori ſubſcripsêre, capita, palis infixa turrique, quæ Londinenſi inhæret ponti, quem non immeritò octavum miraculum dicere poſſis, impoſita, oculis expoſita omnium, qui tam nefandæ memoriæ monumenta videre cupiunt. Illorum ego, cùm in Anglia eſſem, viginti quinque numeravi.

§. 11. Aliud nobis exemplum, idq; inſigne ſuppeditat Gallicarum rerum ſcriptor, qui vel ſolus in ſua Hiſtoria, affectibus caruit, *Thuanus*, quando *lib. 53.* ſententiam contra Colinium, poſt cædem illius in laniena Pariſienſi paſſam, quamvis injuſtè latam, recenſet. Placet ejus verba apponere: *Tandem VI. Kal. IXbr.* (*Anno 1572.*) *horrenda* inquit, *contra Coliniũ mortuum fertur ſententia, quâ tanquam Majeſtatis reus, pacis & tranquillitatis publicæ hoſtis, & initæ adverſus Regem conſpirationis auctor & inſtigator damnatur, bonis omnibꝰ fiſco addictis, ejus memoria infamatur, nomen in perpetuum aboletur, decerniturq; ut corpꝰ illiꝰ, ſi uſpiã inveniri poſſet, aut ſi minꝰ, imago crati impoſita, à carnifice per urbis vias raptetur & in ripenſi*

 foro

foro ad patibulum suspendatur, atque inde ad Monfalconias furcas editiore locô transferatur, ut insignia ad caudas equorum alligata, eidem in sempiternæ ignominiæ testimonium per urbes raptentur, & ubicunque locorum toto regno in ejus honorem erecta & ad decus affixa, comperientur, à carnifice publicè confringantur & lacerentur. Statuæ item ejusdem & imagines ubique concerpantur & aboleantur, ædes illius primaria castellione ad Lupam solo æquentur, nec ibi fas sit unquam ædificium instaurare, arbores in illius septo ad mediam altitudinem cædantur, solum sale conspergatur, & in media area columnâ statuatur, cum lamina area, cui SCt. hoc inscribatur, tum illius liberi ignobiles & intestabiles pronuncientur, & indigni, qui publicis muneribus fungantur, aut ullis bonis in Gallia fruantur, iis, si quæ possidere comperiantur, in fiscum redactis.

§. 12. Cæterùm non possum non, quin Tibi L. B. exhibeam singularem aliquam executionis rationem, quæ adhuc hodiè durat, & ut credo, durabit usque ad diem reconciliationis Anglicæ nationis cum Pontifice Romano. Execrandam puto illam conjurationem contra ter maximum, ut verbis *Barclaji* utar, Regem Regnumq; Britanniæ. Historia admodum prolixa; paucis tamen exponere necessitatis duco. Erat ex Satellitibus Jacobi Regis nobilioribus, pensionarios illos vocant, de quorum institutione & officio vid. *The Pres. State of England pag. m. 181.*) quidam nomine *Thomas Pereius*, maxime & naturæ jure & beneficiis Regi devinctus. Sed ecce superstitionis singularem effectum! Hic Pontificiorum præprimis consiliis instigatus, sed & ipse pontificius erat, cum conjurationis suæ ministro, *Guido Faux* ipsi, nomen erat, consilium capit, Regem, Regnique Proceres omnes, *Lords* eos appellant, in ipsis Comitiorum diebus, ubi de salute patriæ quotannis cognoscere solent, sulphurei ponderis potestati ac furori tradere. Dolia triginta duo in inferiori ædium Parlamenti parte detruserat, in quibus selectissimi pulveris pondo pænè millia novem, horum impetu tolli posse omnes credebat, sicq; facillimum fore Rom. Pontifici, ut infelicissimam suam patriam, capite destitutam sub Romanæ fidei jugum redigeret. Sed avertit Deus ter O. M. tot innocentium calamitates benignissimè. Ad

historiam illud saltem dicere sufficiet, quod demum revelatô divinitus crimine maxima reorum pars capta, & paulo post sententia definitiva in eos dicta fuerit, quam videre licet apud *Gothofredum* in der Historischen Chronike / *sub Anno Christi 1605. & Barclajum* in singulari tractatu, quem inscripsit, *Seriem Patefacti divinitus, parricidii in ter max. Regem Regnumque Britanniæ, cogitati & instructi Nonis IXbr. 1605.* Sed illud inprimis ad nostrum institutum pertinet, quod adhuc hodiè dies ille $\frac{5}{15}$ Nov. Anglicano populo sacer, cum illum non tantùm totum precibus ac gratiarum actionibus dare, sed & post solis occasum omnes plateas, ignibus implere solent, quibus Romanum Pontificem, aut ex ligno aut stramine aut alia combustibili materia confectum, imponunt: sicque memoriam tam detestandi facti damnare magisque execrabilem reddere volunt.

§. 11. Sed & nostris etiam in terris, hanc executionem in effigie accidisse, memorat *B. Dn. D. Romanus, Prof. olim Lipsiensium celeberrimus in Prælect. ad rubr. de foro compet.* idque Mauritii Electoris Saxoniæ notabili exemplo confirmat, qui quendam eo, quod unum ex satellibus suis occiderat, exhumari iterum & ignibus ustulari jussit.

CAP. IV.
De Crimine læsæ Majestatis divinæ, h. e. hæresi.

§. I.

USurpatur etiam executio nostra in effigie, in crimine hæreseos puniendo, quod atrocitate sua etiam læsæ Majestatis humanæ crimen superat: Longè enim gravius est æternam quam temporalem offendere Majestatem *Auth. Gazaros C. de Heret.* quantò enim dignior etiam inter homines est persona, in quam peccatur, tantò gravius peccantis delictum est. *cap. 1. X. de Calumniat.* & quo gravius delictum, eo etiam majori pœna animadvertendum, ita tamen, ut neque durius id, neque remissius fiat, quam causa expostulat *l. 11. pr. ff. de pœn.* Pœna enim semper

com-

compensurari debet delicto. *l. 4. §. 1. de incendio, ruina, naufragio &c. cap. Felicis de pœn. in 6to.* Quid igitur propriè hæresis, quæ ejus requisita, sedulò investigabimus. Propriè autem hereticus ille dicitur, qui pertinaciter in articulis fidei errat *Theodor. Coll. Crim. Disp. V. th. 9.* Adeoque non omnis error hæresin constituit; ad hæresin enim propriè dictam requiritur, ut scienter quis erret, & in errore suo sit pertinax, per ea, quæ habet *Jul. Clar. Lib. 5. sentent. §. Hæresis vers. Ad hoc autem*, ubi etiam tertiô locô addit, quod baptizatus esse debeat, cum neque Judæi, nec Pagani & Mahumetani hæretici dici possint *d. l.* quibus addere poteris *Carpz. Prax. Crim. Part. 1. qu. 44. n. 4.* In his igitur, quicunque & quò gravius in Ecclesiæ gremio errat, ac errori suo inhærendo majus scandalum præbet, eò severius à Magistratu coërcendus est; diligenter enim prospici debet, ut sincerum divini cultûs exercitium vigeat, nec per Pseudoprophetas corrumpatur vel invertatur, sed hæreses extirpentur, *B. Avus loco de Magistratu Polit. num. 317.*

§. 2. Quod si igitur conjuncta fuerit hæresis cum blasphemia, aliisque similibus criminibus, unde turbæ excitari solent, quales Donatistas fuisse legimus, & qui in dissentientes sæviérunt, ibi eos ut maximi hæreseos criminis reos, omnino è medio tollere, & ultimò supplicio afficere, non fas modò, sed necesse est. Hæreticum ejusmodi igni tradendum nostri quoque Dd. asserunt: unde *Carpz. loc. sup. cit.* duo subjungit præjudicia; prius ad Consultationem Quæstoris Torgensis, Mense Julio Anno 1574. ubi ita concludit. Auf den Fall möchte er / von wegen solcher seiner gefasten Halsstarrigkeit / ketzerlichen Irrthümern und Lästerungen / Vermöge der Rechte und üblichen Gebrauch nach mit dem Feuer vom Leben zum Tode gebracht werden. Et addit, quod in his criminibus perpetuum, und würden darüber noch seine Güter von der Weltlichen hohen Obrigkeit billich publiciret und eingezogen V. R. W. Posterius verò ad Moguntinorum & Saxonicorum Præfectorum Electoralium Consultationem Mense Octobr. Anno 1583. ubi sub finem hæc habet: So möchte er Vermöge der gemeinen Käyserlichen Rechte und des

hiebey

hiebevor gesprochenen Urtheils vom Leben zum Tode / und üblichen Gebrauch nach / mit dem Feuer gestraffet werden. W. R. W.

§. 3. Obtinet etiam hic executio nostra in effigie. Cum enim ejusmodi criminis reus, debitis suppliciis fugâ se eripit, & postmodum legitime citatus, coram judice se sistere, ac de iis, quæ in materia fidei ei objiciuntur, respondere ac purgare se recusat, contra illum proceditur tanquam contumacissimum & hæreseos criminis convictum, & sententia definitiva in ipsius effigie consummatur, ut exemplum extat apud *Thuld.* f. in *Tr. qui ad ipsius Historiæ part. 4. pertinet p. 317. & 318.* ubi in recensenda Borri condemnatione inter alia hæc notat: *Invocato &c. - Nos hac sententia nostra definitiva - - dicimus, pronunciamus, definimus & declaramus memoratum Josephum Franciscum Borri, ob supra dictas causas, puniri debere tanquam hæreticum - - &c.* & paulò post - *Ad cujus rei executionem, privamus eum omni honore & prærogativa, excludimus ex foro nostro ecclesiastico & sancta nostra immaculata ecclesia, cujus ille misericordia se reddidit indignum, atque in detestationem ejus delicti, permittimus effigiem ejus dominò Cardinali gubernatori vel ejus locum tenenti criminali hic præsenti, ut in ea exequatur supplicia debita, mandantes &c.* quod factam Anno 1659. Ipsius hæreseos articulos omnes ac singulos vide apud *cit. Ant.*

§. 4. Quod si verò ante latam sententiam decedit, aut etiam post mortem demum hæresis ejus vel per relicta scripta, vel quocunque aliò modo cognita fuerit ac manifestata, quatuor potissimùm modis in eam animadvertitur. (1.) Memoriæ damnatione *cap. si quis Episcop. & l. 23. C. de Episcop. & Cler.* (2.) Excommunicatione, quæ etiamsi in mortuo non opus sit, propter criminis tamen maximam detestationem infertur, quô ceteri terribile hoc Ecclesiæ judicium audientes, similia committere contremiscant. *Cap. in summa 24. quæst. 2.* (3.) Bonorum confiscatione, *Cap. cùm à nobis de præscript.* (4) denique cadaver exhumatur, ut scilicet sepulturâ careat ecclesiasticâ; nam sicut ea privari debuisset, si vivus remansisset, *cap. 2. de heret. in 6to.* ita & mortuus eâ carere debet *c. Sacris X. de sepult.* & ossa ejus concremantur, vel si hæc, tanqu

de absente haberi non possint, comburitur effigies illius; & ita Patavii factum asserit *Zwingerus in Method. Apoth.* ibi enim cum Petrus Aponensis, Constantini Notarii filius, ex vico Aponi, conciliator dictus, Medicus & Mathematicus ceteroquin insignis, post mortem hæreseos & Magiæ nomine accusatus ab æmulis esset, & ab inquisitioribus sententia diceretur de concremando ejus cadavere, Marieta concubina noctu illud abstulit, & ex æde D. Antonini, ubi sepultum fuerat, in D. Petri templum transportavit, ibique in fracto quôdam monumento abscondidit. At nihilominus effigies ejus cum libris exusta est, quamvis innocentem eum fuisse ferant alii, in primis, qui prolixè hujus Petri Aponensis vitam describit, *Bernhardus Scardeonius de Clar. Viris Patavinis Lib, II. Class. 9.*

§. 5. Alium executionis modum, contra Celeberrimum Archi-Episcopum Spalatensem, Marcum Antonium de Dominis, tanquam læsæ Majestatis divinæ s. hæreseos reum, observatum legimus apud *Joh. Merken.* in libro suo historico, quem inscripsit: *Theatr. Trag. Illustr. Viror. nostr. temp. Historia XXXII.* placet ipsa sententiæ condemnatoriæ apponere verba: Erstlich wurde des Marci Antonii de Dominis, Ertz-Bischoffs von Spalate Bildniß auf einen hohen und weit-aussehenden Platz gestellet / und öffentlich zum Anschauen gesetzet / daß er von einen jedweden angesehen und erkennet werden möchte / und darnach wurde seine Rechtfertigung und Urtheil öffentlich abgelesen. Als dieses verrichtet / wurden die Bildniß / Bücher / Schrifften und der todte Leichnam des Verurtheilten / also gleich / wie er im Grabe war / der Weltlichen Obrigkeit übergeben / und aus ihrem Befehlich / in Blumen-Felde verbrand / und die Asche durch den Scharffrichter in den Wind gestreuet.

§. 6. Hanc nostram executionem quoque usu venire in Hi-[illegible]aia, dicit *Ant. Gometz. Variar. Resolut. tom. 3. tit. de delictis cap. 1. [illegible]. 79.* & quamvis de imagine Jure ita procedi in dubium vocare [illegible]lit *Quindisal. Tr. de haret. qu. 22. num. 4.* Consuetudinem tamen [illegible]n rationi non adversari & ob criminis illius detestationem & o-[illegible]n æquissimam esse, affirmat ipse, *d. tr. n. 5.* Nec satis video,

cur,

tur de imagine dubitari debeat, cum in contrarium exempla extent, & in ossa h. m. animadverti, æquissimum moratiores Gentes censeant, de Hispanis *vid. Gometz. d. l.* de Gallis testis est *J. Clar. lib. 5. Sentent. §. Hæresis. vers. Idem de crimine.* ubi: *Et scias*, inquit, *quod de consvetudine Regni Franciæ corpus illius, qui post mortem damnatur de hæresi, relinquitur brachio seculari & per brachium seculare comburitur.* Sic Almarici Carnotensis, quod Albigensium hæresi adhærebat, ossa exhumata & combusta jussu Philippi Augusti Regis Franciæ fuisse, tradit *Illustr. Dn. Joh. Strauchius, in Amæn. Jur. Canon. Eccl. 1. c. ult. circa fin.* cujus rei meminit *Platina, in Innocentio III. Matthæus Paris. in Henrico II. Joh. Wolffius Lection. Memorab. Cent. XII.* Sic quoque ducentis annis post mortem damnatus est Origines, teste *Socrate lib. 6. cap. 15.* In Concilio quoque Generali V. in quæstionem deductum esse, narrat *Evagrius lib. 4. cap. 37.* Essetne mortuis denuntiandum anathema? Et Eutichium id affirmâsse, exemplô Josiæ Regis, quem non modo superstites sacerdotes Idololatricos è medio sustulisse, sed etiam defunctorum cineres effodisse constat ex *2. Reg. 23. vers. 16. & 20. Adde l. 4. & 8. C. de hæret. l. 2. C. de Apostat. Vid. Farinac. de Hæres. Quæst. 197. n. 87. & seqq. Molin. Tr. III. de J. & J. Disp. 43. n. 2. v. 2.* Aliis verò id ab humanitate alienum videtur. *Brunnem. in d. l. 4. C. de hæret. Consule Can. sanc 3. Can. 24. qu. 2.* Libri tamen & errores hæreticorum, etiam post mortem eorum, meritò damnantur *Can. 2. init. verb. Damnamus & refutamus de Summ. trinit. & fid. Cathol.*

§. 7. Ceterùm non solùm contra inferioris conditionis homines, sed & ipsum Pontificem inquiri h. m. & procedi per Concilium posse, tradunt. *cap. si Papa. 6. Dist. 40. ibique Glossa. Valde enim absurdum esset*, inquit *Tiberius Decian. Tr. Crim. lib. 5. cap. 40. num. 15. & periculosum, si vera fides, quæ in tota Republica Christiana, omnibusque membris requiritur, in capite non reperiretur. Can. miramur 3. Dist. 61.* & id ipsum accidisse memorat Hermanno Pontifici, cujus corpus apud Ferrarienses jam 20. annis pro sancto cultum, exhumari & comburi mandârunt, eo, quod diligenti habitâ inqui-

ctione repertum, cum fuisse hæreticum *d. lib. 5. cap. 57. num. 5.* quod memorat Platina in vita Bonifacii *VIII.* eôdemque modo Ledenbergii cadaver, ob hæresin Arminianorum, cum voluntariâ morte damnationem & meritos cruciatus effugisset, loculo inclusum ac è furca suspensum fuisse dicit *Brach. Histor. N. T Lib. I. pag 27. & 28.* ubi ad marginem citat *Laur. Austr. l. 2. fol. 114. & Myræ de Bello Bohem. fol. 30.*

§. 8. Cum igitur, ut jam dictum, in ossa hoc modo animadversum fuerit, multò magis hæc nostra executio in effigie locum habebit. Carolum V. Regno abdicato, maximè circa Religionis controversias occupatum fuisse, imò in mortis agone parum à Protestantium doctrinâ abfuisse, multi contendunt. Inter secretiores ipsi erant Confessionarius Ejus D. Cacalla & Constantius Poncius, Pontificiis circa Religionem valdè suspecti; augebat illam suspicionem testamentum pientissimæ memoriæ Imperatoris. Cum enim in ea nihil legavisset ad pias causas, nec ad preces pro eo post mortem fundendas, nec simile quicquam, Inquisitionis, ut vocant, Consilium satis sibi argumentum id esse credebat, contra jam nominatos fidissimos Imperatoris ministros, tanquam hæreseos suspectos, mox ut convictos procedere. Cum enim Hispaniarum Rex tam iniquo consilio se opponere non auderet, res paucis eò redacta est, ut supra dictus D. Cacalla vivus, & cum eo effigies Poncii, jam ante dies aliquot in custodia defuncti, comburerentur, ut post *Thuan.* aliosque habet Autor libelli cujusdam, cui titulus *Dom. Carolos. Nouvelle. Historique p. m. 61.*

§. 9. Ceterùm non possum, quin hic memorem mirificum illud ignominiæ genus, quô hæreticorum statuas affecere veteres. Nam Byzantii in publicis latrinis hæreticorum statuas antesignani ex marmore sculpti, humi jacuerunt: ut in abominanda capita ventris onera plebs legeret: Sic annales Constantinopolitani: *eo in locô, ubi Arius detestandam mortem subiit, à piissimo Theodosio sculptus est ex marmore, humi herens, & unà cum illo Macedonius Sabellius, & Eunomius, ut prætereuntes sputis, urina, ac stercore eos deturparent*, quia imò & *Joh. à Rojas. singular. 134. num. 10.* effigiem ac

ac statuam rei pari passu ambulare ait, ubi tum statuam defuncti hæretici, seu effigiem comburendas dicit. Formam ac modum sententiæ hujus definitivæ amplum satis cupienti exhibet *Decian. Tr. Crim. Lib. 7. cap. 57. num. 7.* ad quem etiam brevitatis studio B. L. remitto.

CAP. V.

De Executione in Scripta & Libros.

§. 1.

QVod verò *Joh. de Rojas* de statuis & effigiebus asserere licuit, id forsan nemo mihi vitio verterit de hæreticorum scriptis ac libris affirmare: cum enim in iis vivere, ac famam ac memoriam per eos ad posteros propagare dicantur, rationi haud inconveniens est, per eosdem memoriam illorum aboleri ac damnari: quod, ut multis exemplis liquet ex Historia, ita *LL.* quoque expressum est: puta in *l. 6. C. de hæret.* ubi *Theod. & Valent. Impp.* Nestorii libros, nec habere, aut legere aut describere quisquam audeat, sanctè prohibent, sed diligenti studio requirendos, ac publicè comburendos decernunt: *ut nemo in religionis disputatione eorum aliquam faciat mentionem.*

§. 2. Sic Eunomianorum seu Montanistarum Codices, scelerum omnium materiam & doctrinam continentes, summa sagacitate conquiri, & sub aspectibus judicantium incendio cremari jubet Arcadius *l. 34. Cod. Theod. de hæret.* & nota est illa Theodosii junioris Constitutio, quô impios libros nefandi sacrilegii Nestorii, adversus Decreta sanctissimi cætus Antistitum Ephesi habiti; scriptos, publicè comburi decernit, *l. 6. C. de heret.* Idque non tantum [illegible] Patrum Ephesinorum invitatione, ut docet Epistola Synodalis [illegible] prima ad ipsummet Theodosium, sed exemplo Constantini. qui[illegible] liter lege latâ jussit Arii ejusque Sectatorum scripta igne a[illegible] Constantini M. Lex gemina plane *d. l. 6.* extat apud *Socr[illegible]*

nec piget ipsa ejus verba annectere; *quinetiam si quod opus ab Ario scriptum reperiatur, illud cremandū esse, ut non modo execrabilis ejus doctrina funditus tollatur, sed etiam nullum monumentum ejusdem omnino relinquatur ad posteritatem.* Sed & idem Theodosius omnes eorum scriptiones, quæ non per omnia ac præcisè congruunt orthodoxæ fidei Synodi Nicænæ ac Ephesinæ, atque adeò in specie iterum Nestorii *portentosæ illius superstitionis Autoris*, flammis subjici constituit. *l. 3. C. de Summa Trinit.*

§. 3. Extat enim *Valentiniani & Marciani* Edictum, quo omnes chartæ ac libri, contra venerabilem Chalcedonensem Synodum editi, ac inprimis, qui funestum Eutychetis & Apollinaris complexi fuerint dogma, incendio concremari volunt, ut facinorosæ perversitatis vestigia flammis depereant, & immanissima sacrilegia par pœnæ magnitudo percellat *l. 8. C. de haret.* idemque supplicii genus Manichaicis libris minatur *l. 16. C. eod.* & Codicibus Severi, ut profanis & alienis ab Ecclesia Catholica. *Nov. 42. cap. 1. §. 2. inf.* ipsosque adeò talium librorum occultatores severissimè puniri ac capite plecti passim *d. ll.* videas.

§. 4. Plura etiam hâc de re exempla possem afferre ex Historia, & illud imprimis Tiberii decretum contra Eutychii librum, quem Gregorius hæreseos nomine convicerat, ut ipse testatur *lib. 14. Moral. cap. 32.* sed ea jam aliorum congessit diligentia. Hoc operæ est annotare, antiquioribus etiam temporibus illam in scripta ejusmodi executionem usurpatam fuisse, quod vel Prothagoræ scripta testantur, quæ & ipsa igne combusta, quod *Philostr.* tradit *in Sophist.* idque Atheniensium Decreto factum esse *Cic. lib. 1. di Nat. Deor.* perhibet.

§. 5. Et in genere solennis omnium improbatæ lectionis librorum mors ignis. De Magicis libris videatur *l. ult. C. Theod. de Malef. & Mathem.* & ante illum Diocletiani Constitutio *Cod. Greg. lib. XII.* ... Augustus in Pontificatu, *quicquam fatidicorum librorum Græci ... ve generis, nullis vel parum idoneis Autoribus vulgò ferebatur, Su... [illegible] contractas undique, cremavit, ac solos retinuit Sibyllinos; hos ... delectu habito, condiditque duobus forulis auratis sub Palatini ... basi, Suet. cap. 31.* adde *Livium lib. 40. Tacit. in Agric. Lucian.*

in

Pseudom. Lact. de Ira cap. 9. & vide Alber. Gent. ad l. 8. C. de Malef. & Mathem. Jacob. Gothofredum. ad. l. 34. & ult. C. Theod. de haeret.

Cap. VI.

De Famosis Libellis.

§. I.

QVam invisum semper & detestabile famosorum libellorum crimen fuerit, utpote quibus famae hominis, quae cum vita pari passu ambulat *l. 9. ff. de manum. vind.* injuria infertur, vel ex *unica lege C. de famos. libell.* satis apparet; cum non tantùm in compositores illorum, sed & eos, qui inventos in publicum divulgant, poenam constituerit capitalem. Est autem famosus libellus injuria, quâ alicui, quid ad infamiam ejus pertinet seu notabile crimen, scriptô aut alio modo singulari objicitur, *Illustr. Dn. Struvius Syntagm. Jur. Civ. Exercit. XLVIII. th. 66.*

§. 2. Poena autem in *d. l. un.* capitalis, an semper de ultimo supplicio intelligenda, disputatur inter Dd. sed utriusque partis sententia suô stat talo. Ultimum nimirum supplicium constitutum in *d. l. un.* si objectum crimen & scelus tale est, ut mortis poenam meretur, justo modo manifestatum & probatum fuisset, secus in levi alio crimine. Talionis enim poena locum sibi hic vendicat, & ad ejus normam statutorum quoque sanctiones se composuisse videntur; quorum aequitatem partim LL. veteres *Levit. 19. & l. ult. ff. de calumn.* partim & exempla, in quibus hoc modo decisum, optimè probant. Sic talionis poena habetur in *Constit. Crim. Caroli V. art. 110.* Welcher jemand durch Schmäh-Schrifften / zu Latein Liber famosus genannt / die er ausbreitet / und sich nach Ordnung der Rechte / mit seinen rechten Tauff- und Zunahmen nicht unterschreibet / unrechtlicher / unschuldiger Weise / Laster und Ubel zumisset / wie die mit Warheit erfunden würden / daß der geschmähete / an seinem Leib oder Ehren peinlich gestrafft werden möchte / derselbe boßhafftige Lästerer / soll nach Erfindung solcher Ubel.

(?)r/ als die Rechte sagen/ mit der Pön / in welche Er den unschuldig geschmähten / durch seine böse unwarhaffte Läster-Schrifft hat bringen wollen/ gestraffet werden : cum qua etiam concordat Electoris Sax. Constitutio 433. §. Bey diesen allgemeinen Rechten. Eique subscribit Statutum Hamburgensis Civitatis L. 4. A. 7. Der eine Schmäh-Schrifft/ ohn seinen Nahmen und Zunahmen aussprenget / und damit andere in ihrer Unschuld / an ihren Ehren und guten Nahmen bößlich verleumbdet / der soll der Pön und Straffe / deren er den andern schuldig zu machen vermeynet / an sich selbsten zugewarten haben. Et ita pronunciatum quoque fuit contra H. S. zu Quedlinburg, *Mense Augusti 1617.* cujus decisionem videre poteris apud *Carpz. l. R. F. S. Part. 4. Constit. 44. Def. 1. n. 13.* & contra H. B. zu Meissen. *Mense Jan. 1596. Id. Pr. Crim. Part. II. quæst. 18. n. 16.*

§. 3. Enim verò, cum, ob hunc LL. Justissimum rigorem, plerumque ex occulto grassentur, nec ita facilè se manifestent autores famosorum, sed potius diligentissimam plerumque inquisitionem eludant, repertum est, ut in terrorem aliorum, & quo digna factum tam indignum comitetur ignominia, libelli comburantur: idque cum veteribus usurpatum, tum hodiernorum etiam Judiciorum more comprobatum est.

§. 4. De Augusti ævo, quò immane quantum perditorum ejusmodi hominum, qui aliorum facta, moresque ex occulto calumniosissimis scriptis lacerabant, licentia excreverat, *Dio* memoriæ prodit, cum inquisitione per singulorum locorum Præfectos instituta, famosos libellos undique erutos Ædilibus concremandos dedisse. Quamvis & interdum, ubi minus atrox objectum crimen esset, cognitò auctore, nec capitali pœna affecto, igne nihilominus abolerentur execrabilia ejusmodi scripta. Ita Nero Vejentonis libros, in quibus multa & probrosa in Patres ac Sacerdotes scripta erant, igni tradi jussit, Vejentone Italia pulsò. *Tacit. lib. 14. Ann. cap. 50.*

§. 5. Quod hodiernorum judiciorum consvetudinem attinet, non unum ejus rei exemplum tempora nostra suppeditant. Notabilis admodum processus est, qui ante aliquot Annos

insti-

institutus contra autorem incertum famosi scripti in D. Capellum emissi, uti apparet ex scriptis eâ in causa, unâ cum Apologia hic loci typis excusis, ex quibus pauca ad rem observo. Duo contra Capellum famosa scripta prodierant, quorum prioris inscriptio: ALITOPHILUS, alterius RUDENS CAPRIMULGUS erat, cumque atrocissimorum quorundam criminum incusabant. Defertur igitur res ab illo ad Senatum Hamburgensem cum annexa petitione, ut secundùm statutorum illorum Jus, in nefandarum calumniarum autorem animadverteretur. Annuit Magistratus æquissimo ejus petito, inquisitionemque mandavit judicii Præfecto (dem Gerichts-Verwalter) ut videre est ex *Appendice Apologiæ sub num. 1.* Publicè insuper Decretum ad curiæ valvas affigi curavit, in quô cuilibet autorem deferendi facultas cum præmio 100. Imperialium concedebatur. Secundum præscriptum *l. un. de famos. libell.* lubet ipsa ejus Decreti verba annectere: Nachdem E. E. Rath klagend fürgekommen / wie daß zwey anzügliche einer Pasquillen ähnliche Schrifften/deren eine ALITOPHILUS, und die andere RUDENS CAPRIMULGUS genannt in Druck ausgegeben / und allhier öffentlich verkauffet worden seyn. Und dann solches in einer wohlbestalten Republic nicht zu dulden / sondern billich/ der Gebühr nach/ernstlich zu straffen. Also thut E. E. Rath hiermit männiglich kund und zu wissen / daß wer denselbigen/ welcher obgedachte zwey Schrifften erdichtet / oder Rath und That darzu gegeben / dem ältisten Herrn Gerichts Verwalter nahmkündig machen / und anzeigen werde / dessen Nahme verschwiegen bleiben und demselbigen darneben 100. Reichs-Thaler zur Verehrung gegeben werden sollen, &c. Sub dato, Actum & decretum in Senatu, publicatumque sub signeto Anno 1671. d. 5. April.

§. 6. Toties verò per Prætoris Civici lictorem quæsitus, & in valvis curiæ Hamburgensis publicè citatus, non tamen comparuit auctor. Cum igitur eum comprehendendi, omnis spes vana evaderet, à Senatu libello supplici contenderunt Fiscales, ut pœnam, reo statutam in famosis libellis, exequerentur. Uti fa-

colligere B. L. poteſt ex ſupplici illo libello ſub num. 4. cujus ſumma hæc; Was maßen &c. Wenn aber eine geraume Zeit verſtrichen / daß ſolches mandatum angehangen / bißhero aber keiner / ungeachtet der Belohnung ſich angegeben / wie auch / wie die Sache werth und billich / bey vielen weder Mühe / noch Unkoſten geſpahret / dieſes Satans-Kind mit ſeinen complicen gründlich und unfehlbar zu erkundigen / daher nicht leichtlich zu vermuthen / daß man des Autoris halber Gewißheit erlangen werde / und gleichwohl alſo bloſer dings nimmermehr gelaſſen werden kan oder muß / in Betrachtung wenig darvon in der Frembde bekand / das / was geſchehen ſey / dahero hochnöthig / daß eine rechtmäßige publica demonſtratio des Mißfallens geſchehe / und mit was Ungedult ſolcher Greuel aufgenommen ſey / ferner kund werde / auch an andern Orten üblich und gebräuchlich / wenn der Thäter nicht zu finden / die Beſtraffung an den Exemplarien / ſo zu finden oder bey handen ſeyn / vorgenommen und procediret werde / und nichts von deme / ſo geſchehen kan / hinterbleibe oder unterlaſſen werde. Solchen nach gelangend an E. Wohl-Edl. Hochgel. Hochw. Herrl. unſer unterdienſtl. Suchen und Bitten / dieſelbigen geruhen großg. die Schand-Papiere / ſo viel derſelben zu handen geſchaffet werden können / wohl-verdienter maßen / zu Bezeugung ihres Eyffers und zum Scheu anderer / ſo dieſen Exempel folgen möchten / durch den Bittel öffentlich nach Belieben für dem Rathhauſe / wenn es Börſen-Zeit / verbrennen / und darvon ein Exemplar an den Galgen nageln zu laſſen. Solches gereichet &c. Hamburg Anno 1671.

Simili in Caſu pronunciavit Facultas Juridica in Illuſtri Academia Francofurtana ad Oderam Menſ. Maj. Anno 1674. ad conſultationem Senatus Magdeburgenſis, his verbis: Das angeklebte Pasquill aber / würde ſo dann / und wann ſolcher geſtalt bey immittelſt zu weiterer Inquiſition nicht ereigneten neuen indiciis, ſich der Proceß endigen / und der oder die rechte Autores des Pasquills nicht ans Licht ſolten gebracht können werden / andern zu einem ſtetigen Denckmahl / und kräfftiger

Ab-

Abmahnung von dergleichen unchristlicher Beschimpffung seines Nechsten / durch den Scharffrichter öffentlich / nicht unbillich verbrand / quam sententiam calculo suo approbavit Illustre Collegium Juridicum in hac Salana Mense Augusto, dicti Anni. Eidem laudatissimo Senatui ita respondens: und würde den Rechtskräfftigen Urthel zu folge / nunmehro von den Scharffrichter die Execution mit Verbrennung der Pasquillen werckstellig gemachet &c.

CAP. VII.

De similis Executionis usu in militia.

§. I.

INter Jura, quæ severè delicta vindicare jubent, principem locum tenet Militare. Nam nisi pœnis contineatur miles, dilabitur disciplina, præcipuum illud decus ac stabilimentum imperii, quæ antiquior fuit parentibus Romanis qua charitas liberorum. *l. 19. ff. de captiv. & postlim.* crebrò igitur exemplò opus est, ut licentia castrorum coërceatur, & impunitatis spes, quæ maxima ad peccandum illecebra est, per severas animadversiones adimatur. Elegans hâc de re *Vegetii* præceptum est, *lib. 2. cap. 7.* quô Principem instruit, eumque monet omnibus imperii nervis, ad revocandam pristinæ militiæ disciplinam conniti, omnesque culpas militares, LL. vindicare, nec ulli errantium ignoscere. Cum quo convenit illud *Taciti lib. 13. Annal. cap. 35.* Delicta militum nullâ veniâ prosequi, usu salubre, & misericordia melius semper apparuit. *Vid. Lips. Polit. lib. 5. cap. 13. num. 85. Schönborn. lib* [illegible] *cap. 29.*

§. 2. Varia igitur & propria quædam ignomin[illegible] non modò veteribus excogitata, sed nostris etiam [illegible] quibus militaria flagitia castigantur. Nota est, [illegible] brevibus tangenda affixio nominis ad patibulum [illegible] illos constituta est, qui signa sua deserunt, [illegible] transeunt.

§. 3. Cum quis ergò criminis desertionis reus est, quod capite puniri ll. jubent. *l. 6. §. Desertor. l. 10. pr. ff de re milit.* ac contumax extitit, ejus, tanquam criminis convicti, nomen ex furca suspenditur, & pœnæ, quæ alioquin præsenti infligeretur, infamia, sic quoque in absentem redundare intelligitur. Sufficiet nobis hâc de re in exemplum adduxisse LL. militares Christiani IV. Daniæ Regis, in Kriegs-Articklels-Brieffe. Art. 29. in m. So einer entweder zum Feinde oder sonsten hinweg gelauffen / darvon soll der Feld-Marschalck / und die andern Officirer Recht über ihm halten / und zu Roß und Fuß durch ein Ausblassen und Trommelschlag ihn vor Feld flüchtig erklähren / und soll ihm alsdann zugleich ein Gerichts-Tag angesetzet werden / stellet er sich ein / und seine Entschuldigung findet alsdann statt / ist er frey / bleibt er aber aus / soll er Ehrlos erkand / und sein Nahme am Galgen geschlagen werden. Wer wissentlich mit solchen umgehet / in was Käyserthum und Königreich es auch seyn möge / soll solchen verlauffenen Schelme gleich geachtet werden. *Vid. Petrus Pappus in Corpore Jur. Milit.*

Cap. IIX.

De aliis delictis, in quibus Executio in Effigie adhiberi solet.

§. 1.

[illegible] hanc nostram executionem non tantùm in enumeratis [illegible]minibus, quibus ipsum crimen morte rei non extingvitur, [illegible] aliis obtinere, dubio caret. Et sanè Gallis hæc nostra [illegible] communis est contra omnium ferè criminum reos, [illegible]el negativè absentes; hoc unicô saltem adhibitô discri-

discrimine, quod in levioribus delictis factum saltem tabulis inseratur, quæ deinde ad patibulum affiguntur. Hinc quàm sæpissimè istiusmodi tabulas Lutetiis Parisiorum videbis, ex quarum utrâque parte & facti species scripturâ & animadversionis modus picturâ exprimitur.

§. 2. Nec nostra patria caret exemplis, ubi in leviorum criminum reos post mortem eorum animadversum fuit, sic enim in causa furti pronunciatum contra perfidum Quæstorem, ad Potentissimi Electoris Saxoniæ requisitionem *Mense April. A. 1613.* So hat er durch solche Veruntreuung die Straffe des Stranges verwircket/ und weil er diese Gelegenheit genommen/ daß er sich selbsten erhencket / so wird nunmehr nichts weniger / wegen solcher seiner Veruntreuung und Betrugs / weil er auch seines bösen Gewissens halber / sein eigener Hencker worden / ihn selbst das Leben eigenthätlich genommen / und sich umgebracht / auch andern dergleichen / welche aus leichtfertiger Kühnheit die zeitliche Schmach und Pön / so sie wegen ihrer verübten Verbrechen verdienet / höher / als ihren Leib und Seel achten / zum Abscheu und Exempel / damit ihnen gewehret / und sie hierdurch gleichsam abgehalten werden / ihnen ihr Leben / wegen der schmählichen Straffe / so nach ihrem Tode an ihnen vollstrecket wird / eigenthätlicher Weise selbsten zunehmen / sein todter Cörper an Galgen öffentlich gehencket. V. R. W. Idemque contra latronem *eodem Mense ac Anno.* Und wann er gleich von solcher Beschädigung / ehe und zuvor solcher Recht-Spruch ankommet / versterben möchte / würde nichts weniger sein todter Cörper / weil er sonsten das Leben / [illegible] Urthel und Recht aberkan[illegible] ans Gerichte geführet [illegible] zum Exempel und [illegible] respondum est ad [illegible]

VII.

Qu. An cruentatio cadaveris occiſi prohibet occiſorem. N.

IIX.

Fœmina ſemel à maſculo excluſa, excluſa ſemper non cenſetur.

